

SCALE-AUTOILU - REALISTISTA PIENOISAUTOILUA KOHTUUKUSTANNUKSIIN

Kuvat: Juha Setälä & Terje Ylä-Outinen & Kai Kivekäs. Teksti: Kai Kivekäs

RC-RACERin aikaisemmissa numeroissa on käsitelty AKK:n alaisuudessa tapahtuvaa ura-autoilua. Tämän artikkelin tarkoituksena on esitellä eräs kilpailumielessä vähemmälle huomiolle jäänyt ura-autoilun muoto, joka on kuitenkin varmasti tuttu useimmille lukijoista. Kyseessä on ns. kotirata-autoilla tapahtuva kilpailu- ja harrastustoiminta, josta jatkossa käytän nimitystä scale-autoilu.

Historiaa

Kotiratakäyttöön suunnattujen pienoissähköautoratojen historia alkaa 50-luvun puolenvälin tietämillä. Alusta lähtien markkinoilla mukana ollut Scalextric on vuosikymmenien saatossa muodostunut lähes synonyymiksi kun puhutaan kotiradoista. Scalextricin maahantuonti Suomeen alkoi jo varhaisella 60-luvulla. Vuosikymmenien saatossa on Suomessakin pyöritetty pienimuotoisia kerhoja esim. seurakuntien toimesta joiden

Rally Cars luokan kalustoa

radat on rakennettu kotirataosista mutta "virallinen" toiminta käynnistyi vasta 90-luvulla, kun asian kehittämiseksi perustettiin yhdistys.

Suomen Scalextric Harrastajat ry (SSH).

SSH:n toiminta sai alkunsa tammi-kuussa -94 kun joukko scale-autoilusta kiinnostuneita kavereita Tampereen

seudulla alkoi miettiä harrastuksensa kehittämismahdollisuuksia. Toiminnan perusajatuksena oli silloin (ja on edelleen) järjestää kilpailu-, harraste- ja keräilytoimintaa nimenomaan kotiratakäyttöön tarkoitetuille autoille. Tällöin harrastuksen kustannukset pysyvät hyvin kohtuullisina ja aloituskynnys uusille harrastajille matalana. Autojen ulkonäön realistisuus ja mittakaavaan suhteutettu realistinen nopeus ovat myös SSH:n kilpailuissa keskeisiä asioita. SSH:n jäsenmäärä on kasvanut alkuaikojen muutamasta hengestä noin 70:een. Parisenkymmentä jäsentä kiertää kilpailuja aktiivisesti, osa jäsenistöstä keskittyy vanhojen autojen entisöintiin ja keräilyyn.

Toiminta pyörii suurelta osin 1/32-mittakaavan ympärillä. Yksittäisiä historic kilpailuja on myös järjestetty vanhemmille 1/24-mittakaavan autoille.

Radat

Kilpailutoiminnassa käytetään vähintään 4-kaistaisia ratoja jotka on rakennettu yleensä kotirataosista. Realisti-

Super Touring luokassa käytettäviä Nincon ITC autoja (Alfa, Opel ja MB) sekä Scalextricin Audi A4

Yleiskuva tyypilliseltä 4-kaistaiselta kilparadalta, pituus yli 20 m.

suuden lisäämiseksi radat ovat usein maisemoituja ja varustettu rakennuksien, varikoin jne. Ratojen pituus on 15...35 m. Muualla maailmassa käytetään myös samantyyppisiä itse valmistettuja ratoja kuin mitä slottiradat ovat Suomessakin, mutta SSH:n toimintaan niitä ei ole toistaiseksi löytynyt. Kilpailuissa käytetään aina järjestäjän toimittamia käsisäätimiä, joten kustannuksia ei muodostu tältäkään osin. Scale-autoilun etuihin kuuluu myös se että jokainen harrastaja voi rakentaa asuntoonsa oman testiradan, jolla auton perussäätöjen hakeminen onnistuu.

Kalusto

Nykyään löytyy 3 suurempaa autotavalmistajaa jotka tuottavat 1/32-mittakaavan ratoja ja autoja. Edellä tulin jo mainittua tunnetuin merkki SCALEXTRIC, jonka valmistaja on englantilainen Hornby Hobbies Ltd. Scalextricin maahantuontia hoitaa Lelumyynti Oy. Nykyään Kiinassa valmistettavan TYCO-SCX:n mallisto on myös kilpailukykyistä. Espanjalainen varsin tuore yrittäjä NINCO on

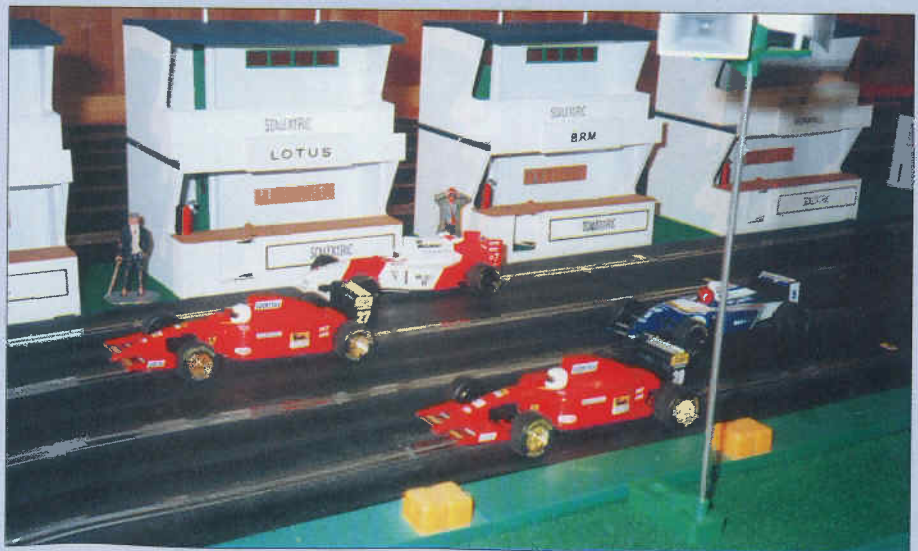
vallannut nopeasti markkinaosuuksia itselleen. Nincon autot soveltuvat erittäin hyvin sekä kilpailu- että harrastekäyttöön. Nincon maahantuonnista Suomeen ei ole täyttä varmuutta mutta hyvin kalustoa on suomalaisessakin kisatoiminnassa näkynyt. Espanjassa on muutaman viime vuoden aikana syntynyt useita pienvalmistajia, jotka tuottavat kotiratakäyttöön soveltuvia autoja. Näistä korkealuokkaisin mallisto on FLY-CAR -nimisellä valmistajalla. Jonkin verran kilpailuissa näkyy myös italialaisen POLISTILin sekä saksalaisen FLEISCHMANNin (valmistus lopetettu) valmisteita.

Kilpaileminen kotirata-autoilla lieinee halvin pienoisautoilun muoto. Uudet autot maksavat 150...300 mk ja auton virittäminen muutamista kym-

peistä ehkäpä pariin sataan. Täysin kilpailukykyisiä käytettyjä autoja on myös myynnissä aktiiviharrastajilla. SSH:n kilpailusäännöt on myös laadittu siten, että vanhallakin kalustolla on mahdollisuus osallistua kilpailutoimintaan. Jokaisen, joka siis omistaa esim. vanhan Scalextric -auton on mahdollisuus tulla tutustumaan kilpailutoimintaan ilman suurempia investointeja.

Tekniikkaa

Useimmille lukijoista scale-auto on varmasti jossain määrin tuttu, mutta kerron kuitenkin lyhyesti auton tekniikasta. Scale-autot kuuluvat siis uraohjattavien pienoisautojen monimuotoiseen sukuun; auton pitää suunnasaa radan urassa kulkeva ohjuri. Alusta ja yleensä myös kori on valmistettu ruiskuvaletusta muovista. Myös ohuita tyhjiömuovattuja polykarbonaattikoreja (RC- ja slottiautojen tyyliin) on käytössä. Moottori on yleensä alustassa pitkittäin mutta poikittaismoottorisia konstruktioita löytyy myös. Useimmiten autot ovat takavetoisia, mutta neliveto on myös kohtuullisen yleinen ratkaisu. Onpa etuvetomallejakin nähty. Varsinaista jousitusta autoissa ei ole. Tärkeä osa on alustaan kiinnitetty magneetti joka antaa autolle "down force" vetämällä autoa kohti radan teräksisiä kiskoja. Magneetti on myös ollut oiva kei-

Scalextricin F1-autoja, Williams, McLaren sekä kaksi Ferraria. Taustan varikkorakennukset ovat Scalextricin 60-luvun tuotantoa.